

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
The Evaluation of Master of Education Program in Educational Administration
Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University
(Revised Curriculum 2016)

พจนีย์ มั่งคั่ง¹, กัญญา เอี่ยมพญา¹, ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ¹, พรทิพย์ คำชาย², สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี²,
ลินดา นาคโปย³, อำนาจ บุญประเสริฐ⁴

Pojanee Mangkang¹, Kanporn Aiemphaya¹, Siriwat Jiradetprapai¹, Porntip Khamchai²,
Somsak Aeamkongsee², Linda Narkpoy³ and Amnat Boonprasert⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น และ 3) ด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา และเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน นักศึกษา จำนวน 28 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 28 คน รวมทั้งหมด 69 คน การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L.Stufflebeam) โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : แผนการศึกษา และด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ : การบริหารและพัฒนาอาจารย์

2. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : โครงสร้างของหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : แผนการศึกษา และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาพื้นฐานและการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

²อาจารย์ ดร. สาขาวิชาพื้นฐานและการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

³อาจารย์ ดร. สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

⁴อาจารย์ สาขาวิชาพื้นฐานและการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

3. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ : ความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการห้องเรียน

4. ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า นักศึกษามีคุณภาพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีคุณภาพมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านปัญญา ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีคุณภาพลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรู้

คำสำคัญ การประเมินหลักสูตร บริหารการศึกษา หลักสูตร

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) evaluate the Master of Education Program in Educational Administration, revised curriculum 2016 in three aspects: curriculum context, input, and process according to the opinions of curriculum lecturers, lecturers, and students; and 2) evaluate desirable characteristics of students according to the opinions of employers of graduated students. The samples were comprised of 5 curriculum lecturers, 8 lecturers, 28 students, and 28 employers, total at 69. The research was conducted using the Danial L.Stufflebeam evaluation method and CIPP model. The research instrument was questionnaires. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were as follows:

1. The result of curriculum evaluation according to curriculum lecturers' opinions as a whole and each aspect was appropriate at the highest level, ranking by mean scores from high to low: in aspect of curriculum context: lesson plan and curriculum purposes; and in aspect of process: administration and development of lecturers respectively.

2. The result of curriculum evaluation according to lecturers' opinions as a whole and each aspect was appropriate at the highest level, ranking by mean scores from high to low: in aspect of curriculum context: curriculum structure; in aspect of input: lesson plan; and in aspect of curriculum context: curriculum purposes respectively.

3. The result of curriculum evaluation according to students' opinions as a whole and each aspect was appropriate at a high level, ranking by mean scores from high to low: in aspect of input: curriculum lecturers' qualifications; in aspect of curriculum context: curriculum purposes; and in aspect of process: students' satisfaction and handling complaints respectively.

4. The result of evaluation of students' desirable characteristics according to the opinions of employers of graduated students regarding the students' quality as a whole and each aspect was at the highest level, ranking by mean scores from high to low: in aspect of quality: ethics; in aspect of intelligence: numerical analysis; communication and use of information technology; and in aspect of quality: knowledge

Keywords: curriculum evaluation, Educational Administration, Curriculum

ภูมิหลัง

การพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ การศึกษาบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนา อย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง และ เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพและ ความสามารถได้โดยระบบศึกษาเป็นสำคัญ เมื่อสังคม เปลี่ยนแปลง หลักสูตรย่อมมีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตาม ไปด้วย สำหรับการพัฒนาหลักสูตรให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคมนั้น ชั้นแรกของการพัฒนาคือ ตัวผู้พัฒนาหลักสูตรควรทราบว่าหลักสูตรที่เราใช้อยู่ควรมี การปรับเปลี่ยน แก้ไขในส่วนตัว มีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไรบ้าง ต้องใช้กระบวนการและวิธีการอย่างไรในการ ปรับเปลี่ยน เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขบรรลุเป้าหมายให้ดี ที่สุด ดังนั้น การทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า พัฒนา อย่างมั่นคงได้อย่างยั่งยืน จะต้องมีการจัดระบบการศึกษา ที่มีแนวทางอย่างมีระบบแบบแผนและมีประสิทธิภาพ การ เปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นั้น จึงต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาให้ ทันต่อสภาพปัจจุบันด้วย เป็นที่ทราบกันว่าคุณภาพ การศึกษาย่อมขึ้นกับคุณภาพของหลักสูตรเป็นสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเหมือนเป้าหมาย และแนวทางในการให้ แนวทางศึกษา หลักสูตรที่ดีควรมีความทันสมัย เหมาะสม กับสถานการณ์ความก้าวหน้าในวิทยาการต่างๆ และสามารถ ตอบสนองความต้องการสังคม ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน เพื่อผลิตบัณฑิต และพัฒนาบุคลากร

ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักประการหนึ่ง คือ การผลิตบัณฑิตโดยเปิดสอนทั้งหลักสูตรระดับปริญญา บัณฑิต และบัณฑิตศึกษา ซึ่งระดับบัณฑิตศึกษาจะมุ่งเน้น การพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถ ระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถ บุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมี ความสามารถในการสร้างสรรค์วิจัยเชิงความก้าวหน้าทาง วิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับ ศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ และจรรยาบรรณ ทางวิชาการและวิชาชีพ ทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญา และวัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการ อุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐาน วิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไป ได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้เมื่อดำเนินการ แล้วบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ จากนั้นนำผลที่ได้มาพิจารณาว่ามีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือไม่เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดย ใช้ ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555, หน้า 1)

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจาก ผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการ บริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการ พัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดีขึ้นด้านมาตรฐานและคุณภาพ

การศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548, หน้า 17) นอกจากนี้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 47 ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกๆระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education, TQF : HEd) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรอันนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, ออนไลน์)

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการจัดเตรียมสารสนเทศสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการบริหารหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม ในการประเมินหลักสูตรทำได้หลายลักษณะ ถ้าต้องการประเมิน ตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตร ได้แก่ 1) การประเมินก่อนพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรที่จะพัฒนา พิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรว่าหลักสูตรที่จะพัฒนานั้นมีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือไม่ 2) การประเมินร่างหลักสูตรหรือการวิเคราะห์ หลักสูตร โดยตรวจสอบความเหมาะสม

ความชัดเจนและความสมบูรณ์ของตัวหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร 3) การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร โดยมุ่งเน้นประเมินความพร้อมและความพอเพียงด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตร 4) การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร โดยมุ่งศึกษา ความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นช่วงๆ ว่าการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผนดำเนินงานที่กำหนดไว้ หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน และ 5) การประเมินหลังการใช้หลักสูตร ครบวงจร โดยมุ่งตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น และผลกระทบของหลักสูตร และเป็นการประเมินผลสรุปรวมของ หลักสูตรทั้งหมด ขั้นตอนสำคัญในการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรที่มุ่งประเมิน 2) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรูปแบบการประเมิน 3) การกำหนดวัตถุประสงค์และตัวบ่งชี้การประเมิน 4) การออกแบบการประเมิน 5) การจัดทำโครงการประเมินหลักสูตร 6) การพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การเก็บรวบรวมข้อมูล 8) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 9) การรายงานผลการประเมินหลักสูตร แล้วผู้บริหารควรนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรตามช่วงระยะเวลาของการดำเนินการหลักสูตรซึ่งจะทำให้ผลการประเมินหลักสูตรมีคุณค่า เกิดประโยชน์ต่อหลักสูตรและมีความคุ้มค่ากับการลงทุนที่ได้มีการประเมิน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2558, หน้า 1)

สาขาวิชาพื้นฐานและการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและด้านปฏิบัติการ ส่งเสริมให้บัณฑิตมีความเป็นผู้นำพร้อมที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในอนาคต ส่งเสริมให้มีการศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน มีการฝึกปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษาและด้านบริหารสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางด้านบริหารการศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

บริหารการศึกษา ปัจจุบันใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) จัดการเรียนการสอนมาแล้ว 2 ปี คือ ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของ สกอ. ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินหลักสูตรทุกหลักสูตร จึงได้ทำการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) เป็นการประเมินช่วงระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรมาแล้ว 2 ปี เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรมาพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด และทันต่อสภาพสังคม ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความต้องการทางด้านการตลาด และแรงงาน และสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทของหลักสูตร

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น และ 3) ด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็น ของอาจารย์ประจำหลักสูตร

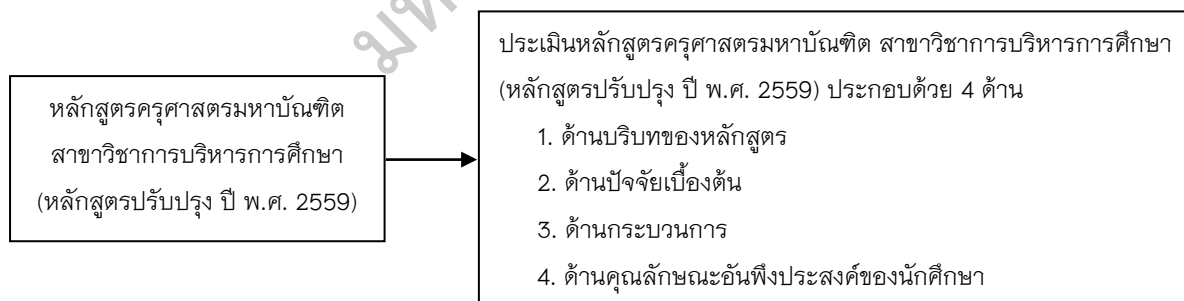
2. เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น และ 3) ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน

3. เพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) สำหรับนักศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น และ 3) ด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของนักศึกษา

4. เพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) โดยศึกษารูปแบบการประเมินหลักสูตรของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J., 1990, pp. 334-336) ใช้รูปแบบชิป (CIPP Model) และกำหนดขอบข่ายในการประเมินให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ สามารถเขียนกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิตและนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน ผู้ใช้บัณฑิต (ผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาที่กำลังศึกษา) จำนวน 30 คน และนักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 30 คน รวม 73 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน ผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 28 คน และนักศึกษาที่กำลังศึกษา จำนวน 28 คน รวม 69 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่กลุ่มผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง ดังนี้

1. แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 3 ฉบับ คือ สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร สำหรับอาจารย์ผู้สอน สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อคำถามเพื่อการประเมินหลักสูตร ด้านต่างๆ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรด้านต่างๆ

2. แบบสอบถามการแบบประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนาหลักสูตร

วิธีการสร้างเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ สำหรับการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559)

2. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร

3. ประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อเลือกรูปแบบการประเมิน กำหนดขอบเขตและแนวทางในการประเมินหลักสูตร

4. ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขอบเขตและแนวทางในการประเมินที่กำหนดไว้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) เพื่อใช้ประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา ประกอบด้วย ด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านกระบวนการ สำหรับของผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

5. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ ประธานหลักสูตรสังกัดคณะครุศาสตร์

6. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้งาน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนมาร้อยละ 100

2. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต
คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาด้วยตนเอง
ส่วนของผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาเป็นผู้รวบรวมมาส่งกับ
คณะผู้วิจัย ได้รับคืนมาร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และตรวจให้
คะแนนตามที่กำหนด ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์
โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ.
2559) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า

1.1 ผลการประเมินหลักสูตร มีความเหมาะสม
โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความ
เหมาะสมมากที่สุดคือด้านบริบทของหลักสูตร : แผนการ
ศึกษา และด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ
ด้านกระบวนการ : การบริหารและพัฒนาอาจารย์ เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร
มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับ
มากที่สุด

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติผู้เข้า แผนการ
ศึกษา มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ใน
ระดับมากที่สุด

3) ด้านกระบวนการ : การบริหารหลักสูตร การ
บริหารและพัฒนาอาจารย์ มีความเหมาะสม โดยรวมและ
รายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบริหารหลักสูตร
ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ การแนะนำข้อมูล
ทุนการศึกษาและการศึกษาต่อ

2. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ.
2559) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่า

2.1 ผลการประเมินหลักสูตร มีความเหมาะสม
โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีเฉลี่ย
มากที่สุด คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : โครงสร้างของ
หลักสูตร รองลงมาคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : แผนการศึกษา
และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบท
ของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ใน
ระดับมากที่สุด

2) ด้านบริบทของหลักสูตร : โครงสร้างของ
หลักสูตร มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับ
มากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ จำนวนหน่วยกิต
รวมของหมวดวิชาเฉพาะด้านมีความเหมาะสม รองลงมา
คือ จำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพมีความเหมาะสม ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับ
สุดท้าย คือ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา

3) ด้านบริบทของหลักสูตร : เนื้อหาของหลักสูตร
มีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับ
มากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเนื้อหาของแต่ละรายวิชาไม่
ซ้ำซ้อนกัน

4) ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา
แผนการศึกษา มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้อ
อยู่ในระดับมากที่สุด

5) ด้านกระบวนการ : การจัดการเรียนการ
การสอนและการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม
โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มี
ความเหมาะสมลำดับสุดท้าย ตามลำดับคือ มีการสอดแทรก
คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีการ
จัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถศึกษาและแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง และการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการ

เรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้ตามผลการประเมินรายวิชา

3. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า

3.1 ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ ด้านกระบวนการ : ความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

3.2 ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และรองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมาก คือ ความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของคณะ และความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3.3 ด้านบริบทของหลักสูตร : เนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ปริมาณเนื้อหา เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้เหมาะสมกับหน่วยกิตรวมที่กำหนดในหลักสูตร และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และข้อที่มีความเหมาะสมน้อยสุด คือ มีความน่าสนใจและทันสมัย

3.4 ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตร และมีความรู้และประสบการณ์ทันกับเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุดคือ มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้แก่นักศึกษา

3.5 ด้านกระบวนการ : ทรัพยากรดำเนินการ มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ มีสถานที่ฝึกปฏิบัติการ เหมาะสมกับการฝึกปฏิบัติ รองลงมาคือ มีห้องเรียนมีครุภัณฑ์โสตทัศนูปกรณ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน และข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และอินเทอร์เน็ตเพียงพอ

3.6 ด้านกระบวนการ : การจัดการกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ข้อที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมเสริมความรู้และทักษะนอกชั้นเรียนเพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ และมีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน

3.7 ด้านกระบวนการ : ความพึงพอใจของนักศึกษา และการจัดการข้อร้องเรียน มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวม รองลงมาคือ มีผู้ดูแลสนับสนุนทางการศึกษา และมีช่องทางในการร้องเรียน มีการนำผลการร้องเรียนไปปรับปรุง

4. ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า

4.1 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา พบว่า มีคุณภาพ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีคุณภาพมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านปัญญา ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีคุณภาพ ลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีคุณภาพ โดยรวม และรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบตนเอง และสังคม รองลงมาคือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพตามศาสตร์ และข้อที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือ มีความขยัน และมีความอดทนในการปฏิบัติงาน และมีความเคารพกฎระเบียบของสังคม

2) ด้านความรู้ มีคุณภาพ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคุณภาพมากที่สุดคือมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ รองลงมาคือ มีความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีที่สำคัญไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพ และคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพย์สินทางปัญญา และทรัพยากรธรรมชาติ และข้อที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือมีความรู้ และความสามารถเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญตามศาสตร์ที่ศึกษา

3) ด้านปัญญา มีคุณภาพ โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ รองลงมาคือ มีความสามารถในการศึกษารวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลได้ และมีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือมีความสามารถในการสืบค้น ติดตาม และประเมินสารสนเทศ เพื่อเสนอทางออกในแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์ ด้านความรู้

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีคุณภาพโดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ มีความรับผิดชอบในงานของตนเอง และส่วนรวม รองลงมาคือ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ และวัฒนธรรมองค์กรที่ไปปฏิบัติงานได้ และข้อที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือ มีความสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี ทั้งในบทบาทผู้นำ และผู้ตามที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน และบุคคลทั่วไป

5) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีคุณภาพโดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ มีความสามารถในการสื่อสารด้วยการเขียน พร้อมทั้งเลือกรูปแบบที่ใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานได้ และข้อที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศกับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) ศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2553, หน้า ก-จ) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สุทธิลักษณ์ คณานันท (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิถี ธีรศักดิ์ อุณอรมยเลิศ และคณะ (2552, หน้า ฉ-ญ) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สอดคล้องกับ นคร ละลอกน้ำ (2559, หน้า 108) ประเมินหลักสูตรและความคิดเห็นของของอาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา (หลักสูตรต่อเนื่อง) พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง

ปี พ.ศ. 2559) ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานของ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ในการกำหนดโครงสร้างของ หลักสูตร แผนการศึกษา คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2550 (ฉบับใหม่) และสอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานความรู้และสมรรถนะ ของผู้บริหาร การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ของคุรุสภา ในการ กำหนด วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของ หลักสูตร นอกจากนี้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตเป็น หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการศึกษา ต่อในระดับสูงได้ สอดคล้องกับ วิจัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 16-20) และไทเลอร์ (Tyler, 1969, p. 37) กล่าวว่า การออกแบบหลักสูตรที่ชัดเจนและสอดคล้องกับ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมนั้นต้องพิจารณาสิ่งที่มา กำหนด หลักสูตร รวมถึงด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียน จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าการประเมินหลักสูตร มีค่าความเหมาะสม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านบริบท ของหลักสูตร:แผนการศึกษา และด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร สำหรับด้านที่มีความเหมาะสม ลำดับสุดท้าย แต่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ ด้านกระบวนการ : การบริหารและพัฒนาอาจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนพัฒนาอาจารย์ให้ศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น และการสนับสนุนให้ทำผลงานวิชาการ ยัง มิได้กำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจน และต้องใช้งบประมาณ ระยะเวลาค่อนข้างนาน

2. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของ อาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธ์ุ (2555) ศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มัธยมศึกษาตอนต้น (2553, หน้า ก-จ) ศึกษาเรื่องการประเมิน

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สุทธิลักษณ์ คณานันท์ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุ ศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิษฐ์ ชีร์ศักดิ์ อุณาอมยเลิศ และคณะ (2552, หน้า ฉ-ญ) ทำการวิจัยเรื่องการประเมิน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผลการ ประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตร ปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน ของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นไป ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ว่าด้วย การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2550 (ฉบับ ใหม่) และสอดคล้องตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานความรู้และสมรรถนะ ของผู้บริหาร การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ของคุรุสภา สำหรับ ด้านที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ บริบทของหลักสูตร : โครงสร้างของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) มีโครงสร้างของหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา จำนวนหน่วย กิตติมตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม จำนวนหน่วย กิตติมของรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเหมาะสม ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบท ของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก ยังขาดความสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันบาง ประการในยุคประเทศไทย 4.0 และยุคศตวรรษที่ 21

3. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา มีความเหมาะสม โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญเรือง สมประจบ (2541, หน้า 166) ได้ทำ การวิจัยประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตวิชาเอก ทัศนกรรม สาขางานเฉพาะเครื่องไม้ สถาบันเทคโนโลยี

ราชชมงคล พบว่า ด้านกระบวนการความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก และในด้านผลผลิต ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์และนักศึกษายู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) กำหนดวัตถุประสงค์และปรัชญาสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูงได้

สำหรับ ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร และด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) มีความรู้หรือสัมพันธ์กับหลักสูตร มีความรู้และประสบการณ์ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา และมีคุณธรรม จริยธรรม เหมาะกับการเป็นอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการทำวิจัยหรือกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ และหลักสูตร มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ : ความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่องทางการร้องเรียน ผู้ดูแลสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา การนำผลการร้องเรียนไปปรับปรุง ยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ค่อยพบการร้องเรียนจากนักศึกษา

4. ผลการประเมินหลักสูตรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า มีคุณภาพโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีคุณภาพมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านปัญญา และด้านที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือ ด้านความรู้ สอดคล้องกับ สุทธิลักษณ์ คณานันท (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่าโดยภาพรวมนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานตามโรงเรียนมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2553, หน้า 139) ศึกษาพบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ได้ดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ สมรรถนะของบัณฑิต สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานความรู้และสมรรถนะ ของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ของคุรุสภา ส่งเสริมด้านความรู้ประสบการณ์ เรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ เพื่อพร้อมเป็นผู้บริหารในอนาคต

สำหรับ ด้านที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาคือ ด้านปัญญา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษา มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกำหนดในเนื้อหารายวิชาและสอดแทรกในการเรียนการสอน เรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ มีการศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อให้มีประสบการณ์รอบรู้รอบด้าน และมีการวัดและประเมินผลหลายด้านทั้งความรู้ พฤติกรรม การแสดงออก ฝึกทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ

เป็นระบบ การคิดวิเคราะห์ การกล้าแสดงออก การคิดกล้าตัดสินใจให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับ อาร์สไตน์ และฮันคิน (Omstein and Hunkins, 2004, p. 45) และสมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, หน้า 28) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือมีโอกาสได้ปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มขึ้น กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ ผลการประเมินพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านปัญญา มีคุณภาพในลำดับแรก

ส่วนด้านที่มีคุณภาพลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนยังขาดประสบการณ์ทางด้านการบริหาร จึงอาจขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการนำหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญตามศาสตร์ที่ศึกษาไปประยุกต์ใช้ และส่วนใหญ่เป็นผู้สอนยังขาดโอกาส และประสบการณ์นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จึงทำให้ด้านความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อเพิ่มคุณภาพ และคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพย์สินทางปัญญา ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญตามศาสตร์ที่ศึกษา และความสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในการสร้างงาน และบูรณาการกับงานด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552*. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/iaq-hed/>. (3 เมษายน 2561).

ธีรศักดิ์ อุณารมยเลิศ และคณะ. (2552, กรกฎาคม-ธันวาคม). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 1(1), ๓-๑๑.

นคร ละลอกน้ำ. (2559, กรกฎาคม-สิงหาคม). การประเมินหลักสูตรแคว้นความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต : กรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการศึกษา (หลักสูตรต่อเนื่อง). *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(3), 108.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย ดังนั้น ควรนำไปเป็นแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวข้อง ของการพัฒนาหลักสูตรครั้งต่อไป

2. จากผลการวิจัยนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ กระบวนการ: ความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน ดังนั้นควรกำหนดวิธีการ ผู้รับผิดชอบ และนำข้อร้องเรียนไปปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีคุณภาพลำดับสุดท้ายคือ ด้านความรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในการทำงานให้ได้มากยิ่งขึ้น

4. ควรนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรประเมินหลักสูตร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาทักษะผู้เรียน

2. ควรประเมินหลักสูตรนี้อีกครั้งเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว

- บุญเรือง สมประจบ. (2541). การประเมินหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกหัตถกรรมสาขาเฉพาะงานเครื่องไม้
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญาณานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชิต ฤทธิจรัญ. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การประเมินหลักสูตร : แนวคิด กระบวนการและการใช้ผลการประเมิน.
วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 8(1), 1.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2555). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มัทนา วัฒนอมศักดิ์. (2553). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ ปริ้น.
- สมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา
พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ:
สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุทธิลักษณ์ คณานันท์. (2548). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุดรดิตรต์. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. อุดรดิตรต์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตรต์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological
Measurement*, 30(3), 608.
- Omstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2004). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues*. Boston: Pearson.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (1990). *Systematic evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Taylor, R.W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.